

Bosbeekweg 3 Bennekom, gemeente Ede

VOORTOETS | oktober 2015

Natuurontwikkeling op agrarische percelen en vervanging woning

siemensbuitenplan

Roghorst 293 6708 KW Wageningen

m 06 22371829

e rene@siemens-buitenplan.nl

i www.siemens-buitenplan.nl

bank 254767850

kvk 55770037 btw NL071745543B01

IN HET MIDDEN BOSBEEKWEG 3. DAARBOVEN DE (GROENE) AKKERS WAAROP NATUUR WORDT ONTWIKKELD. LINKS DE BOSBEEKWEG. RECHTS DE MOLENBEEK. RECHTSONDER HET HEITJE VAN SCHULTZ.

Voortoets Bosbeekweg 3 Bennekom

COLOFON

Opdrachtgever

De heer W. van der Wilden
Bosbeekweg 3, 6721 MH Bennekom
T 0317 465454
M 06 2036 8609
wwilden@dyadic.nl

Adviseurs Siemens Buitenplan

Drs. Ing. G.W. Jansen, ecoloog
M 06 4974 2162
govert@siemens-buitenplan.nl

Ir. R.M. Siemens, landschapsarchitect, projectleider
Roghorst 293, 6708 KW Wageningen
M 06 2237 1829
rene@siemens-buitenplan.nl

Contactpersonen

Mevrouw M. Fokkert, coördinator bestemmingsplan buitengebied gemeente Ede, T 0318 680613

De heer C. van Rijswijk, ecoloog gemeente Ede, M 06 5512 3897

Controle

Versie 1 oktober 2015 / controle 22 december 2015

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook, zonder vermelding van de uitgever en de auteur(s).

Deze uitgave is met de grootste zorgvuldigheid opgesteld. Noch de makers, noch de uitgever stellen zich echter aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van eventuele onjuistheden en/of onvolkomenheden in deze uitgave.

INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Gebiedsbeschrijving	4
1.3	Toetsingskader	4
1.4	Werkwijze	5
1.5	Leeswijzer	5
2	DE RUIMTELIJKE ONTWIKKELING / HET PLAN	6
2.1	De ontwikkeling	6
2.2	Storingsfactoren volgens de effectenindicator	7
3	ANALYSE NATUURWAARDEN	9
3.1	Natuurwaarden ten zuiden van de A12 en in het Renkumse Beekdal	9
3.2	Natuurwaarden in het plangebied	10
4	EFFECTANALYSE	11
4.1	Effecten op vogelrichtlijnsoorten	11
4.2	Positieve effecten op het Natura 2000-gebied de Veluwe	11
5	SLOTBESCHOUWING	12
	LITERATUUR EN BRONNEN	13
	BIJLAGE Habitattypen en habitat- en vogelrichtlijnsoorten van Natura 2000-gebied de Veluwe	

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Voor de agrarische percelen tussen de Bosbeekweg en de Molenbeek (Bennekom, gemeente Ede) bestaat het voornemen deze om te zetten in droge, gebiedseigen terreintypen (bos, heide en graslanden). Langs de Molenbeek zal een gradiënt met meer vochtige terreintypen (vochtige heide) ontstaan. In samenwerking met DLG is hiervoor een plan opgesteld (2013). Ook zal de bestaande woning Bosbeekweg 3 worden gesloopt en vervangen door een nieuwe woning, juist ten westen van de bestaande woning. Bij de woning worden enkele bomen gekapt. Er worden 12 nieuwe bomen aangeplant. Om de effecten van het plan op beschermde planten en dieren te onderzoeken is een Flora- en faunatoets opgesteld (2015).

Het plangebied ligt in het Natura 2000-gebied de Veluwe. In het kader van de Natuurbeschermingswet (Nb-wet) dient onderzoek plaats te vinden naar de mogelijke effecten van het voorgenomen plan op het Natura 2000-gebied de Veluwe. De initiatiefnemer heeft Siemens Buitenplan gevraagd de mogelijke effecten van het plan op het Natura 2000-gebied de Veluwe middels deze voortoets in beeld te brengen.

1.2 Gebiedsbeschrijving

In de omgeving van het plangebied komen bossen (naaldbossen, gemengde bossen), heide (met name droge struikheidevegetaties), akkers (veelal bestemd voor de maïsteelt), graslanden en beken voor.

Het plangebied bestaat uit akkers, de beek (Molenbeek), bos en ruigte langs de Molenbeek en de woning Bosbeekweg 3 met opstallen en de (bos)tuin.

1.3 Toetsingskader

Met de Nb-wet zijn de Europese richtlijnen voor de gebiedsbescherming geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. In het kader van de Nb-wet zijn in Nederland Natura 2000-gebieden aangewezen. De te beschermen natuurwaarden hiervan (habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en vogelrichtlijnsoorten) zijn per gebied in ontwerpbesluiten en/of beheerplannen beschreven en uitgewerkt.

NATURA 2000-GEBIED DE VELUWE

Conform de eisen van de Nb-wet wordt nagegaan of het voorgenomen plan kan leiden tot een (significante) verslechtering van de kwaliteit van een habitat of een leefgebied van een soort, dan wel dat de activiteit effect heeft op een soort zoals beschreven in de instandhoudingdoelstellingen van het Natura 2000-gebied de Veluwe. Indien er geen sprake is van verslechtering is geen vergunning nodig in het kader van de Nb-wet. Wanneer sprake is van een “aanvaardbare” verslechtering (niet significant) in het licht van de instandhoudingdoelstellingen kan een vergunning worden verleend, eventueel met beperkingen of voorwaarden. Is er kans op significante negatieve effecten dan zal getoetst worden aan de ADC-criteria (zie Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet).

Habitattypen en kwalificerende soorten Natura 2000-gebied de Veluwe

In bijlage 1 staan de habitattypen en de habitatrichtlijn- en vogelrichtlijnsoorten waarvoor het Natura 2000-gebied de Veluwe is aangewezen. In de tabel op bijlage 1 zijn ook doelstellingen opgenomen. Het plan voor de Bosbeekweg 3 mag niet in strijd zijn met de in de tabel aangegeven doelstellingen.

1.4 Werkwijze

Bij het opstellen van deze voortoets zijn de volgende stappen doorlopen:

- 1 Informatieverzameling (bronnen en veldverkenningen in 2013 en 2015),
- 2 analyse gegevens in relatie tot instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied de Veluwe,
- 3 opstellen conclusies en rapportage.

1.5 Leeswijzer

Na hoofdstuk 1 (Inleiding) volgt in hoofdstuk 2 een beschrijving van het voorgenomen plan (de ruimtelijke ontwikkeling). In hoofdstuk 3 staat een beschrijving en een analyse van de natuurwaarden. Daarna volgt in hoofdstuk 4 de effectanalyse. De conclusies volgen in hoofdstuk 5.

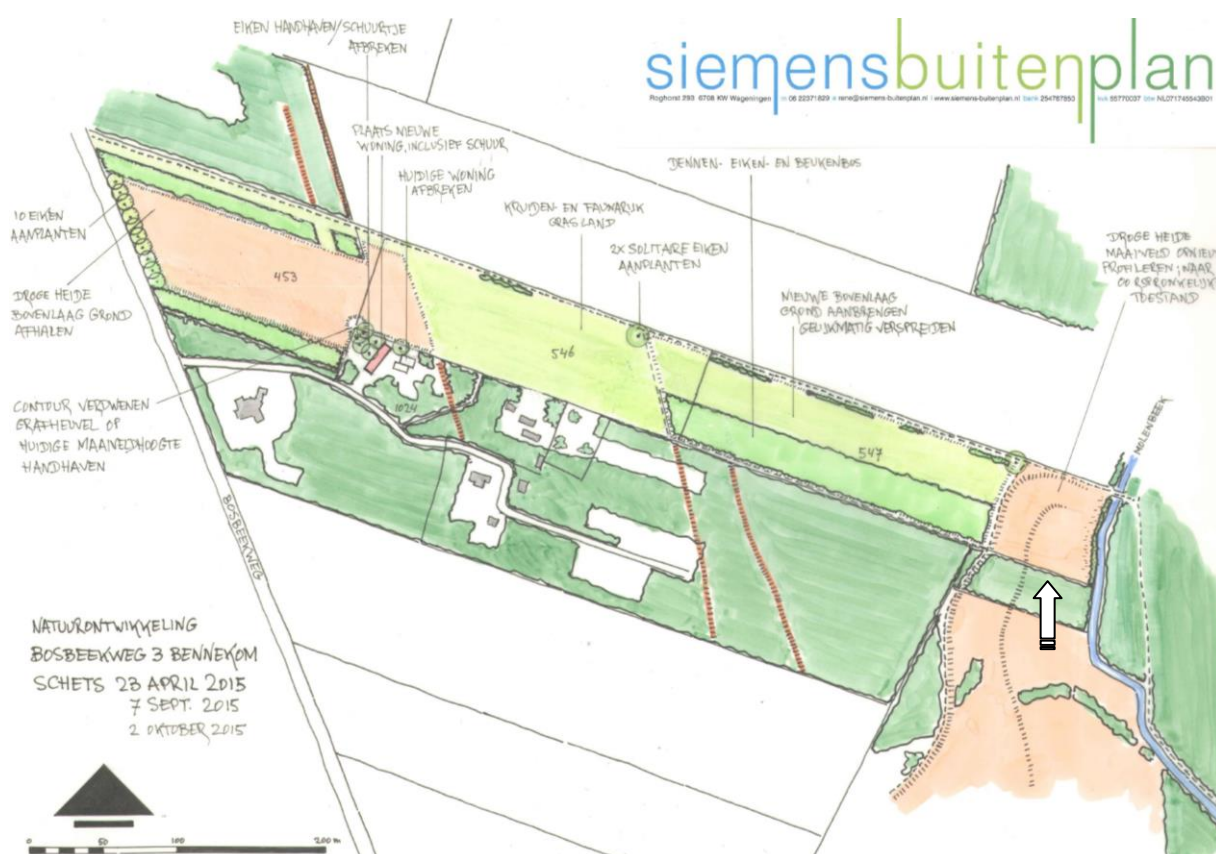
2 DE RUIMTELIJKE ONTWIKKELING / HET PLAN

2.1 De ontwikkeling

Het plan behelst in hoofdlijnen:

- Omzetting (met gedeeltelijke ontgraving) van 5,21 ha agrarische percelen (453, 546, 547) naar natuur (schrale heide en bloemrijke en faunarijke graslanden) en nieuw bos. Perceel 547 wordt opgehoogd met uitkomende grond.
- Herstel van het oorspronkelijk reliëf naar de Molenbeek toe en inrichting als schrale (en deels vochtige) heide. De ca. 15 meter brede strook begroeiing van bos en ruigte langs de beek wordt verwijderd. Langs de Molenbeek – de 1,5 meter brede oever; niet in eigendom - blijft een smalle half open strook met bomen en struiken bestaan.
- Sloop van de bestaande woning Bosbeekweg 3 (op perceel nr. 1024) en de bouw van een nieuwe woning, juist ten westen ervan. Het eikenbosje in de noordwesthoek van het perceel wordt uitgedund. Daarbij worden enkele grove dennen, een kleine eik en een jonge kastanje gekapt
- Aanplant van 10 eiken in de berm langs de Bosbeekweg. Aanplant van 2 eiken langs het wandelpad op de noordelijke grens van het nieuwe natuurgebied.

Het is de bedoeling om in de toekomst – in overleg met betreffende eigenaar - het nieuwe heidegebied langs de Molenbeek te verbinden met het zuidelijk gelegen 'heitje van Schultz'.

SCHETS NATUURONTWIKKELING EN VERVANGING WONING BOSBEKEWEG 3

2.2 Storingsfactoren volgens de effectenindicator

Hieronder staan de factoren die van invloed kunnen zijn op Natura 2000-gebieden (Ministerie van EZ, effectenindicator).

- verlies aan oppervlakte/terreintypeverandering *
- versnippering *
- verzuring
- vermesting
- verzoeting
- verzilting
- verontreiniging*
- verdroging
- vernatting
- verandering stroomsnelheid
- verandering dynamiek substraat
- verstoring door geluid *
- verstoring door licht *
- verstoring door trilling
- optische verstoring *
- verstoring door mechanische effecten *
- verandering in populatiedynamiek
- bewuste verandering soortensamenstelling

Hierna volgt een korte beschrijving van mogelijk relevante factoren (hierboven aangeduid met een *) voor de effecten van het plan op het Natura 2000-gebied de Veluwe.

Verlies aan oppervlakte/terreintypeverandering

De ontwikkeling in het plangebied gaat niet ten koste van de oppervlakte van het Natura 2000-gebied de Veluwe. Bij realisatie van het plan neemt de oppervlakte gebiedseigen natuur en bos toe. De te kappen bosstrook langs de Molenbeek wordt door de nieuwe boslocatie gecompenseerd. Binnen het plangebied zal een kleine verschuiving plaatsvinden van de woningbouwlocatie.

Versnippering

Door de natuurontwikkeling zal geen versnippering plaatsvinden. Door de ontwikkeling van heide en vochtige terreintypen langs de Molenbeek nemen de verspreidingsmogelijkheden voor diersoorten toe.

Verontreiniging

Bij de voorgenomen werkzaamheden (afgraven van grond, kappen van bomen, slopen en bouwen van de woning) zal geen verontreiniging optreden. De initiatiefnemer zal de benodigde maatregelen moeten nemen om eventuele verontreinigingen tijdens de realisatiefase te voorkomen.

Verstoring door geluid

In de realisatiefase kunnen eventueel veranderingen in de geluidsbelasting optreden.

Verstoring door licht

Er zal geen verstoring door licht optreden.

Optische verstoring/Verstoring door mechanische effecten

Dit zou op kunnen treden bij recreatieve activiteiten. Dit is niet aan de orde. De bestaande inrit naar de woning blijft gehandhaafd. Het afgraven en verplaatsen van grond om de gewenste natuurdoelen te bereiken, zal de huidige natuurwaarden niet beïnvloeden.

DROGE HEIDEVEGETATIE (H4030) OP HET HEITJE VAN SCHULTZ

3 ANALYSE VAN DE NATUURWAARDEN

De uitvoering van het plan kan effect hebben op de natuurwaarden van het Natura 2000-gebied de Veluwe.

3.1 Natuurwaarden ten zuiden van de A12 en in het Renkumse Beekdal

De volgende gebiedsonderdelen van het Natura 2000-gebied zijn in de omgeving van het plangebied relevant en kenmerken zich door diverse terreintypen en soorten (tussen haakjes staat de code van het habitattype, habitatrichtlijn- of vogelrichtlijnsoort).

Terreintypen:

- Droge heidevegetaties (H4030)
- Beuken-eikenbossen (H9120)
- Gemengde bossen (grove den, zomereik)
- Schrale, droge graslanden
- Akkers
- Beken met plaatselijk vochtige terreintypen

Zoogdieren:

- edelhert
- wild zwijn
- boommarter
- das

Vogelsoorten:

- boomleeuwerik (A246)
- wespandief (A072)
- zwarte specht (A276)
- groene specht
- sperwer
- grote bonte specht

Reptielen/amfibieën:

- heikikker
- poelkikker
- ringslang
- gladde slang
- zandhagedis
- levendbarende hagedis
- hazelworm

3.2 Natuurwaarden in het plangebied

De volgende gebiedsonderdelen van het Natura 2000-gebied zijn in de omgeving van het plangebied relevant en kenmerken zich door diverse terreintypen en soorten (tussen haakjes staat de code van het habitatype, habitatrichtlijn- of vogelrichtlijnsoort).

Terreintypen:

- akkers
- gemengde bossen (Grove dennen-eikenbos)
- droge heide
- beek
- ruigte

Zoogdieren:

- eekhoorn

Vogelsoorten:

- grote bonte specht
- zwarte specht (A236) (deel van het leefgebied)
- wespendif (A072) (deel van het leefgebied)

Habitattypen

In de omgeving van de Molenbeek komt grenzend aan het plangebied een kleine oppervlakte struikheide-vegetatie (H4030) voor. Oude eikenbossen komen voor op meer dan 500 m van het plangebied.

Habitatrichtlijnsoorten

Er zijn in het plangebied geen habitatrichtlijnsoorten of sporen daarvan aangetroffen.

Vogelrichtlijnsoorten

Het plangebied maakt deel uit van het leefgebied van de wespendif en de zwarte specht (Provincie Gelderland). In het plangebied zijn geen broedgevallen van vogelrichtlijnsoorten vastgesteld. Recente waarnemingen (gegevens waarneming.nl, periode 2010-2015) van de zwarte specht zijn gedaan in de boswachterij Oostereng (ten zuiden en zuidwesten van het plangebied) en in het Renkumse Beekdal. De boomleeuwrik komt voor in de droge heidevegetatie (heitje van Schultz) ten zuidoosten van het plangebied.

4 EFFECTANALYSE

Effecten van het plan op de natuur van het Natura 2000-gebied de Veluwe kunnen plaatsvinden tijdens de aanlegfase (realisatiefase) en/of tijdens de gebruiksfase. Effecten bij de aanlegfase zijn tijdelijk van aard in tegenstelling tot effecten in de gebruiksfase.

Hieronder worden de mogelijke effecten beschreven en geanalyseerd. Dit heeft alleen betrekking op vogelrichtlijnsoorten. Immers effecten op habitattypen en habitatrichtlijnsoorten van het Natura 2000-gebied de Veluwe zijn niet te verwachten.

4.1 Effecten op vogelrichtlijnsoorten

Oppervlakteverlies/terreintypeverandering

Het oppervlakteverlies aan agrarische gronden zal geen effect hebben op vogelrichtlijnsoorten. Op de plaats van intensief gebruikte akkers komen er heide, bloemrijke en faunarijke graslanden en stroken bos. Dat kan een positief effect hebben op enkele vogelrichtlijnsoorten van het Natura 2000-gebied de Veluwe, zoals de zwarte specht en de boomleeuwerik. De smalle bosstrook langs de Molenbeek en een achttal bomen bij de bestaande woning worden gekapt (ten behoeve van natuurontwikkeling en de vervanging van de woning); compensatie vindt plaats binnen het plangebied op de voormalige landbouwgronden. Het voorgaande betekent een tijdelijk effect op de broedmogelijkheden van vogelsoorten. Echter aangezien er geen broedgevallen zijn vastgesteld binnen het bosgedeelte van het plangebied van vogelrichtlijnsoorten, zal er geen sprake zijn van negatieve invloed op de instandhoudingsdoelstellingen ervan.

Verstoring door geluid

Volgens de effectenindicator van het ministerie van EZ zijn de wespendif en de zwarte specht in de broedperiode gevoelig voor verstoring door geluid. Over geluideffecten op foeragerende wespendifen en zwarte spechten is weinig bekend. Er wordt vanuit gegaan dat er geen effecten zullen optreden, aangezien het plangebied slechts een zeer klein onderdeel is van het leefgebied in het Natura 2000-gebied (broedgevallen van zowel de zwarte specht als van de wespendif zijn niet vastgesteld in het plangebied) en er in de omgeving voldoende alternatieve foerageergebieden voorhanden zijn. De instandhoudingsdoelstellingen van de wespendif en de zwarte specht van het Natura 2000-gebied de Veluwe zijn niet in het geding door verstoring door geluid.

De initiatiefnemer kan de werkzaamheden in de realisatiefase (kappen van bomen, grondverzet, slopen en bouwen woning) afstemmen op het leefritme van genoemde vogelsoorten. Eventuele, geluidsintensieve werkzaamheden kunnen buiten het broedseizoen plaatsvinden.

4.2 Positieve effecten op het Natura 2000-gebied de Veluwe

Van de realisatie van het plan voor de natuurontwikkeling zijn de volgende positieve effecten op habitattypen en vogelrichtlijnsoorten van het Natura 2000-gebied de Veluwe te verwachten.

- Uitbreiding van droge heidevegetaties (H4030),
- Kleine uitbreiding (beuken-)eikenbossen (H9120),
- Behoud deelleefgebied van wespendif (A072) en zwarte specht (A236); vergroting leefgebied van de vogelrichtlijnsoorten boomleeuwerik (A246) en roodborsttapuit (A276).

5 SLOTBESCHOUWING

In deze voortoets zijn twee factoren getoetst, namelijk oppervlakteverlies/terreintypeverandering en verstoring door geluid.

Er zullen door deze genoemde factoren geen significante negatieve effecten optreden op de instandhoudingdoelstellingen van het Natura 2000-gebied de Veluwe; dit geldt zowel voor habitattypen als voor habitatrichtlijn- en vogelrichtlijnsoorten waaronder zwarte specht.

Het plan zal een positief effect hebben op habitattypen (uitbreiding van het areaal droge heidevegetaties) en vogelrichtlijnsoorten waaronder boomleeuwerik van het Natura 2000-gebied de Veluwe. Ook zullen de gebiedseigen natuurwaarden toenemen, waaronder planten en dieren van droge, bloemrijke en faunarijke graslanden.

LITERATUUR EN BRONNEN

Literatuur

Jansen, G.W., 2015. Flora- en faunatoets Bosbeekweg 3 Bennekom. Siemens Buitenplan Wageningen.

Ministerie van EL&I, 2005. Algemene handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Den Haag

Nieuwland Advies, 2011. Enka-terrein te Ede. Passende Beoordeling. Wageningen.

Ravon (div. jaren). Verspreidingsgegevens reptielen en amfibieën. Nijmegen.

Sanders, e.a., 2006. Inventarisatie van het meest noordelijke deel van het Renkumse Beekdal in 2005. Wageningen.

Siemens, R.M. en G.W. Jansen, 2015. Plan voor natuurontwikkeling Bosbeekweg Bennekom. Siemens Buitenplan Wageningen.

Sierdsema, e.a., 2008. Factsheets van broedvogels in Natura 2000-gebieden in Gelderland. Arnhem / Nijmegen.

Sovon, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels. Nijmegen.

Bronnen

• Dhr. Van der Wilden	Mondelinge mededelingen
• Gemeente Ede:	Diversen
• Ministerie van EL&I:	Natuurwetgevingaspecten en Natura 2000-gebieden
• Provincie Gelderland:	Diversen
• Waarneming.nl:	Natuurwaarnemingen

Code	Omschrijving	Doelstelling
H2310	Psammofiele heide (stuifzandheiden) met <i>Calluna</i> en <i>Genista</i>	Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit
H2320	Psammofiele heide met <i>Calluna</i> en <i>Empetrum nigrum</i> (binnenlandse kraaiheibegroeiingen)	Behoud verspreiding, oppervlakte en kwaliteit
H2330	Open grasland met <i>Corynephorus</i> - en <i>Agrostis</i> -soorten op landduinen	Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit
H3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot het <i>Littorelletalia uniflorae</i> en/of <i>Isoëto –Nanjuncetea</i> (zwakgebufferde vennen)	Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en kwaliteit
H3160	Dystrofe natuurlijke poelen (vennen) en meren	Behoud verspreiding, oppervlakte en kwaliteit
H3260	Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het <i>Ranunculion fluitantis</i> en het <i>Callitrichio-Batrachion</i>	Uitbreiding verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit beken en rivieren met waterplanten.
H4010	Noord-Atlantische vochtige heide met <i>Erica tetralix</i>	Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige heiden
H4030	Droge Europese heide	Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
H5130	<i>Juniperus communis</i> -formaties in heide of kalkgrasland	Behoud verspreiding, oppervlakte en kwaliteit
H6230	Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa) *	Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
H6410	Grasland met <i>Molinia</i> op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem (<i>Molinion caeruleae</i>)	Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
H7110	Actief hoogveen *	Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.actieve hoogvenen
H7150	Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het <i>Rhynchosporion</i>	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
H9120	Beuken-Eikenbossen met hulst	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
H9160A	Eiken-Haagbeukenbos	
H9190	Oude zuurminnende eikenbossen op zandvlakten met <i>Quercus robur</i>	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
H91E0	Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit

Soortgroep	Code	Soort	Instandhoudingsdoelstelling
Insecten	H1042	Gevlekte witsnuitlibel	Uitbreiding verspreiding, omvang, verbetering kwaliteit leefgebied voor behoud populatie >500 individuen
	H1083	Vliegend hert	Omvang, verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populaties
Vissen	H1096	Beekprik	Omvang, verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populaties
	H1163	Rivierdonderpad	Omvang, verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populaties
Amfibieën	H1166	Kamsalamander	Behoud verspreiding, omvang, kwaliteit leefgebied voor behoud populatie
Zoogdieren	H1318	Meervleermuis	Omvang, verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populaties
Flora	H1831	Drijvende waterweegbree	Behoud, verspreiding, omvang, kwaliteit biotoop voor behoud populatie
Vogels	A072	Wespendief	Behoud omvang kwaliteit leefgebied 100 paren
	A224	Nachtzwaluw	Behoud omvang kwaliteit leefgebied 610 paren
	A229	IJsvogel	Behoud omvang kwaliteit leefgebied 30 paren
	A233	Draaihal	Behoud omvang kwaliteit leefgebied 50 paren
	A236	Zwarte specht	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied 400 paren
	A246	Boomleeuwerik	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied 2.400 paren
	A255	Duinpieper	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied 33 paren
	A276	Roodborsttapuit	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied 1.000 paren
	A277	Tapuit	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied 100 paren
	A338	Grauwe klauwier	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied 40 paren